Valiokunnan mietintö HaVM 11/2026 vp─ HE 28/2026 vp

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tullilain 9 luvun otsikon ja 61 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tullilain 9 luvun otsikon ja 61 §:n muuttamisesta (HE 28/ 2026 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- lainsäädäntöneuvos Jukka M. Kekkonen, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Kari Hämäläinen, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Antti Hästbacka, Tulli

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
- Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tullilain tiedoksiantoa koskevaa sääntelyä. Esityksen tavoitteena on ajantasaistaa Tullin tiedoksiantomenettely huomioiden erityisesti Tullin toimintaympäristön digitalisoituminen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia tullilain (304/2016) tiedoksiantoa koskevaan sääntelyyn. Tarkoituksena on saattaa Tullin tiedoksiantomenettely vastaamaan nykyistä digitaalista toimintaympäristöä ja että sähköinen tiedoksianto on jatkossa ensisijainen tiedoksiantotapa myös Tullissa. Tulli toimittaa vuosittain noin 26 miljoonaa asiakirjan tiedoksiantoa, joista lähes kaikki (99,88 %) toteutetaan jo nykyisin sähköistä menettelyä käyttäen. Vuonna 2016 voimaan tulleessa unionin tullikoodeksissa (EU) N:o 952/2013

edellytetään sähköistä toimintatapaa, jossa kaikki tulli- ja kauppatapahtumat on käsiteltävä sähköisesti. Muita kuin sähköisiä tiedonkäsittelymenetelmiä käytetään vain erityistilanteissa. Tullin asiakaskunnan kyky käyttää sähköisen asioinnin palveluja voidaan arvioida melko korkeaksi.

Hallintovaliokunta pitää tavoitteita sähköisen tiedoksiannon lisäämisestä kannatettavina. Siirtyminen ensisijaisesti sähköisiin tiedoksiantoihin viranomaistoiminnassa nopeuttaa asioiden käsittelyä, parantaa tietoturvaa, keventää hallinnollista taakkaa ja vähentää työvaiheita. Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuuteen liittyy kuitenkin myös asiakkaiden oikeusturvan toteutumiseen liittyviä riskejä, jotka on kyettävä minimoimaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että viranomaisten sähköiset asiointikanavat ovat mahdollisimman selkeitä ja yhdenmukaisia. Samalla on tärkeää huolehtia siitä, että digitukea ja muita asiointikanavia on saatavilla riittävästi.

Eduskunta on maaliskuussa 2026 hyväksynyt sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevan lainsäädännön (HaVM 1/2026 vp — HE 124/2025 vp), joka mahdollistaa sen, että viranomaisen tiedoksiannot lähetetään ensisijaisesti sähköisesti niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Lainsäädännön keskeisenä sisältönä on tiivistetysti se, että täysi-ikäiselle henkilölle avataan jatkossa tietyin poikkeuksin viranomaisaloitteisesti viestinvälityspalvelutili (Suomi.fi-tili), kun hän tunnistautuu johonkin julkishallinnon sähköiseen palveluun. Tämän jälkeen viranomaiset voivat toimittaa sähköisiä tiedoksiantoja tälle viestinvälityspalvelutilille ilman henkilön nimenomaista suostumusta. Tiedoksianto voidaan toimittaa myös viranomaisen asiointipalveluun (esim. OmaKanta, Kelan asiointipalvelu ja OmaVero) tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Mainittu sääntely on tullut voimaan 14.4.2026 eli sen jälkeen, kun nyt käsiteltävänä oleva esitys on annettu eduskunnalle.

Valiokunta tähdentää, että tiedoksiantomenettely on keskeinen osa hallintoasian käsittelyä. Hallintopäätöksen ja muun asiakirjan tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa (434/2003), jossa on muun ohella yleiset säännökset viranomaisen tiedoksiannosta ja tiedoksiannossa noudatettavasta menettelystä. Sähköisestä tiedoksiannosta säädetään erikseen sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003, asiointilaki), joka on sähköistä asiointia koskeva yleislaki ja jossa säädetään viranomaisten ja näiden asiakkaiden oikeuksista, velvollisuuksista ja vastuista sähköisessä asioinnissa. Asiointilakiin ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annettuun lakiin (571/2016, tukipalvelulaki) juuri tehdyt muutokset mahdollistavat edellä todetuin tavoin sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuuden laissa säädetyin rajauksin. Hallintovaliokunta toteaa, että yleissääntelystä poikkeamiseen on syytä suhtautua pidättyvästi (PeVL 29/2026 vp) ja että yleissääntelyn kanssa päällekkäistä sääntelyä on pyrittävä välttämään.

Hallintolain, asiointilain ja tukipalvelulain sääntelyä sovelletaan myös Tullissa, joten ehdotettu tullilain tiedoksiantoa koskeva sääntely on erityislainsäädäntöä mainittuun yleislainsäädäntöön nähden. Tulli on muiden virastojen tavoin tukipalvelulaissa tarkoitettu käyttäjäorganisaatio, joka käyttää tukipalveluja eli niin sanottuja Suomi.fi-palveluja. Kun luonnollinen henkilö käyttää vahvaa sähköistä tunnistautumista kirjautuessaan Tullin sähköiseen asiointipalveluun, hänelle avataan viranomaisaloitteisesti viestinvälityspalvelutili. Viestinvälityspalvelua käytetään yleislainsäädännön perusteella myös Tullin sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä. Esityksen perusteluista ilmenee, että yleissääntely viestinvälityspalvelutilin viranomaisaloitteisesta

avaamisesta ei koske kattavasti Tullin asiakaskuntaa, sillä suurin osa Tullin asiakkaista on oikeushenkilöitä, kuten yrityksiä. Saadun selvityksen mukaan Tullin tiedoksiantoa koskeva erityissääntely on tarpeen muun muassa sen vuoksi, että Tullin asiakaskunta saadaan mahdollisimman kattavasti sähköisen tiedoksiannon piiriin.

Valiokunta toteaa, että sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta koskevan lainsäädännön keskeisenä tavoitteena on ollut lisätä viestinvälityspalvelun käyttäjämäärää ja saada sitä kautta merkittäviä säästöjä. Kuten valiokunta on edellä todennut, sähköinen tiedoksianto on Tullissa käytössä jo nykyisin erittäin kattavasti. Tullissa toteutetaan asioiden kokonaismäärään suhteutettuna hyvin pieni määrä (n. 30 500 kpl/vuosi) kirjetiedoksiantoja, joiden postituskustannukset ovat vuositasolla noin 320 000 euroa. Kirjetiedoksiantojen määrän arvioidaan vähenevän ehdotettujen muutosten myötä noin 20 prosentilla, mikä merkitsee noin 60 000 euron vuotuista säästöä. Tullin tietojärjestelmien muutoskustannuksiksi on arvioitu 360 000 euroa. Tullissa käsiteltävien asioiden määrä on viime vuosina merkittävästi kasvanut, ja kasvun odotetaan lähitulevaisuudessa myös jatkuvan, minkä vuoksi tiedoksiantomenettelyn on oltava mahdollisimman sujuvaa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Tullin sähköisen asiointipalvelun tietojärjestelmäratkaisu on asiakohtainen, eikä siihen voida sen vuoksi tallentaa asiakasta koskevia tietoja niin, että ne ovat automaattisesti järjestelmässä käytettävissä myös asiakkaan tulevissa asioinneissa. Tämä tarkoittaa saadun selvityksen mukaan sitä, että myöskään asiakkaan antamaa sähköistä osoitetta ei voida tallentaa järjestelmään asiakkaan mahdollista tulevaa asiointia varten. Samasta syystä asiakas joutuu jokaisella asiointikerralla erikseen kieltäytymään sähköisestä asioinnista, mitä ei voida pitää kaikilta osin tarkoituksenmukaisena. Tukipalvelulain mukainen viestinvälityspalvelutili suljetaan asiakkaan pyynnöstä ja avataan uudelleen vuoden kuluttua tilin sulkemisesta, jos käyttäjä sen jälkeen asioi jonkin viranomaisen sähköisessä asiointipalvelussa. Tullia koskeva sääntelyratkaisu poikkeaa tältä osin myös Verohallintoa koskevasta tiedoksiantosääntelystä (PeVL 60/2025 vp). Tullia koskevan erityissääntelyn tarve johtuu osin EU:n tullilainsäädännön vaatimuksiin perustuvasta tietojärjestelmäratkaisusta.

Hallintovaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että ehdotettu tullilain 61 §:n sääntely on osin päällekkäistä edellä mainitun sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta koskevan ja muun yleislainsäädännön kanssa. Lisäksi yleislainsäädännön ja ehdotetun erityislainsäädännön muodostama sääntelykokonaisuus voi olla hallinnon asiakkaan näkökulmasta vaikeaselkoinen. Hallintovaliokunta pitää erittäin tärkeänä, että sähköistä tiedoksiantoa koskeva sääntely on mahdollisimman selkeää ja johdonmukaista. Tiedoksiantomenettelyn asianmukaisella toimivuudella on keskeinen merkitys hallinnon asiakkaiden oikeusturvan toteutumisessa. Myös viranomaisten tietojärjestelmiä on syytä kehittää niin, että ne mahdollistavat sähköisen tiedoksiannon mahdollisimman yhtenäisellä tavalla. Valiokunta ehdottaa lakiehdotukseen muutoksia, joilla selkeytetään erityisesti sen suhdetta yleislainsäädäntöön. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevin muutoksin.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

61 §. Tiedoksianto. Pykälän säännöskohtaisista perusteluista ilmenee, että Tullin hallintoasioissa tekemien päätösten ja muiden tiedoksi annettavien asiakirjojen tiedoksiannossa noudatetaan hallintolaissa ja asiointilaissa sekä EU:n tullilainsäädännössä säädettyä, ellei ehdotetussa pykälässä toisin säädetä. Hallintovaliokunta ehdottaa pykälän muuttamista niin, että yleislainsäädännön kanssa päällekkäinen sääntely poistetaan ja että yleissääntelyä täydentävän tai siitä poikkeavan sääntelyn suhdetta yleislainsäädäntöön selvennetään. Tämä tarkoittaa muutoksia hallituksen esityksessä ehdotettuihin pykälän *2, 4 ja 7 momenttiin*. Samalla valiokunta ehdottaa, että pykälän *3 momenttiin* ehdotettu sääntely poistetaan, koska se on päällekkäistä asiointilain 19 b §:n kanssa. Pykälässä on valiokunnan ehdottamien muutosten jälkeen seitsemän momenttia, ei kahdeksan kuten hallituksen esityksessä.

Esityksessä ehdotetun pykälän *2 momentin* mukaan Tulli voi antaa 1 momentissa tarkoitetun ja muun päätöksen ja asiakirjan Tullin asiointipalvelussa sähköisesti tiedoksi, jos Tullin asiakas on 1) laittanut asian vireille Tullin asiointipalvelussa, 2) Tullin vireille laittamaa asiaa varten antanut Tullille sähköisen yhteystiedon tiedoksiannosta tehtävän ilmoituksen lähettämistä varten tai 3) viestinvälityspalvelun käyttäjä. Pykälän 2 momentissa säädetään siis edellytyksistä, joiden vallitessa Tullin kaikki päätökset ja asiakirjat voidaan antaa sähköisesti tiedoksi Tullin sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköinen tiedoksianto ei edellytä asiakkaan suostumusta. Tarkoituksena on ollut säätää sähköisen tiedoksiannon edellytyksistä selkeästi ja yleislainsäädäntöä täydentävästi. Tavoitteena on mahdollistaa sähköinen tiedoksianto kattavasti koko Tullin asiakaskunnalle eli sekä henkilö- että yritysasiakkaille.

Asiointilain 19 §:n 1 momentin mukaan viranomainen voi antaa asiakirjan tiedoksi sähköisenä viestinä asiointilain 18 §:n 2 momentin mukaiseen tiedoksianto-osoitteeseen eli viestinvälityspalveluun, asiointipalveluun tai muuhun sähköiseen osoitteeseen, jonka tiedoksiannon vastaanottaja on ilmoittanut yhteystiedokseen. Mainittu sääntely mahdollistaa sähköisen tiedoksiannon Tullin asiointipalvelussa. Ehdotetun pykälän 2 momentin 2 ja 3 kohta ovat päällekkäisiä asiointilain säännösten kanssa, joten hallintovaliokunta ehdottaa niiden poistamista. Lisäksi valiokunta ehdottaa momentin säännöksen sanamuotoon täsmennystä, joka selkeyttää säännöksen suhdetta asiointilakiin. Tältä osin on syytä huomata, että EU-lainsäädännöstä johtuvat tietojärjestelmävaatimukset eivät mahdollista sähköisen osoitteen määrittelemistä pakolliseksi tiedoksi Tullin asiointipalveluun. Se voidaan kuitenkin määritellä vapaaehtoiseksi ilmoitustiedoksi.

Tulli ilmoittaa hallituksen esityksessä ehdotetun 61 §:n *3 momentin* mukaan Tullin sähköiseen asiointipalveluun lähetetystä tiedoksi annettavasta asiakirjasta sen vastaanottajalle. Ilmoitus lähetetään säännösehdotuksen mukaan viestinvälityspalveluun. Mainittu velvollisuus ilmoittaa asiointipalveluun lähetetystä tiedoksi annettavasta asiakirjasta säädetään viranomaiselle asiointilain 19 b §:ssä. Sen mukaan ilmoitus lähetetään viestinvälityspalveluun, ja jos se ei ole vastaanottajalla tai viranomaisella käytössä, ilmoitus lähetetään muuhun sähköiseen osoitteeseen, jonka vastaanottaja on ilmoittanut viranomaiselle ilmoituksen lähettämistä varten. Koska ehdotettu 3 momentin säännös on päällekkäinen mainitun asiointilain säännöksen kanssa, valiokunta ehdottaa, että se poistetaan pykälästä. Hallintovaliokunta (HaVM 1/2026 vp) ja perustuslakivaliokunta (PeVL 59/2025 vp) ovat sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta

koskevaa yleissääntelyä käsitellessään korostaneet, että viestinvälityspalveluun tulleesta asiakirjasta tehtävällä ilmoituksella on keskeinen merkitys tiedoksiannon tarkoituksen toteutumisen kannalta.

Samalla valiokunta ehdottaa, että pykälän säännöstä (HE:n 4 mom.) siitä, milloin ilmoitusta ei lähetetä, täydennetään niin, että siitä käy selvästi ilmi, että kyse on asiointilakia täydentävästä sääntelystä. Asiointilain 19 b §:stä poiketen ilmoitusta ei lähetetä, jos vastaanottaja on kieltänyt ilmoituksen lähettämisen. Ilmoitusta ei myöskään lähetetä asiakkaan Tullin asiointipalvelussa vireille laittamassa asiassa, jos Tullilla ei ole vastaanottajan sähköistä osoitetta tai muuta sähköistä yhteystietoa. Tullin on annettava asiakkaalle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos tämä ei ole ilmoittanut Tullille sähköistä osoitetta tai muuta sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten. Ehdotetulla muutoksella poikkeussäännös ilmoituksen lähettämättä jättämisestä rajataan koskemaan vain asiakkaan itsensä vireille laittamia asioita. Niin sanottu heräteilmoitus ei olisi sähköisen tiedoksiannon ehdoton edellytys silloin, kun asiakas on itse laittanut asian vireille. Jos taas sähköinen tiedoksianto liittyy Tullin vireille saattamiin asioihin, sähköisen tiedoksiannon toimittaminen edellyttäisi heräteilmoituksen lähettämistä asiointilain 19 b §:n mukaisesti. Tämä sääntely sijoittuu valiokunnan ehdottamien muutosten jälkeen pykälän *3 momenttiin*.

Valiokunta ehdottaa lisäksi, että ehdotetun sääntelyn sanamuotoa suhteessa hallintolain 59 §:ssä tavallisesta tiedoksiannosta säädettyyn selkeytetään. Muutos kohdistuu valiokunnan ehdottaman pykälän *6 momenttiin*.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 28/2026 vp sisältyvän lakiehdotuksen.* ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

tullilain 9 luvun otsikon ja 61 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilain (304/2016) 9 luvun otsikko ja 61 § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö HaVM 11/2026 vp

9 luku

Tulliverotuksen toimittaminen ja Tullin asiakirjojen tiedoksianto

61 §

Tiedoksianto

Tullin määrää, sen oikaisua tai tavaran tulliselvitykseen liittyvää virhemaksua koskeva Tullin päätös ja muu tiedoksi annettava asiakirja annetaan asianosaiselle tai muulle muutoksenhakuun oikeutetulle (*Tullin asiakas*) tiedoksi tavallisena tiedoksiantona.

Sen lisäksi, mitä sähköisestä tiedoksiannosta sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään, Tulli voi antaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksen, muun päätöksen tai asiakirjan Tullin asiointipalvelussa sähköisesti tiedoksi, jos Tullin asiakas on laittanut asian vireille tullin asiointipalvelussa.

~~1) laittanut asian vireille Tullin asiointipalvelussa;~~

~~2) Tullin vireille laittamaa asiaa varten antanut Tullille sähköisen yhteystiedon tiedoksiannosta tehtävän ilmoituksen lähettämistä varten; tai~~

~~3) hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetun viestinvälityspalvelun käyttäjä.~~

~~Tulli ilmoittaa Tullin sähköiseen asiointipalveluun lähetetystä tiedoksi annettavasta asiakirjasta sen vastaanottajalle. Ilmoitus lähetetään hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun.~~

~~Jos viestinvälityspalvelu ei ole vastaanottajalla käytössä, 3 momentissa tarkoitettu ilmoitus lähetetään tämän Tullille nimenomaisesti ilmoituksen lähettämistä varten ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen tai tämän muutoin Tullille ilmoittamaan sähköiseen yhteystietoon.~~Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 b §:stä poiketen mainitussa pykälässä tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan lähetetä, jos vastaanottaja on kieltänyt ilmoituksen lähettämisen. Ilmoitusta ei myöskään lähetetä asiakkaan Tullin asiointipalvelussa vireille laittamassa asiassa, jos Tullilla ei ole vastaanottajan sähköistä osoitetta tai muuta sähköistä yhteystietoa. Tullin on annettava asiakkaalle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos tämä ei ole ilmoittanut Tullille sähköistä osoitetta tai muuta sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten. (HE:n 4 mom.)

Tulli antaa asiakkaan pyynnöstä päätöksen ja muun asiakirjan tälle tiedoksi kirjeellä, jos asiakkaalla ei ole käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua viestinvälityspalvelua. (HE:n 5 mom.)

Tulli antaa päätökset ja muut asiakirjat sanomamuotoista sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttävälle Tullin asiakkaalle tiedoksi vastaussanomalla. Asiakkaan katsotaan saaneen päätöksestä ja muusta asiakirjasta tiedon kolmantena päivänä siitä, kun vastaussanoma on tullut asiakkaan saataville Tullin tietojärjestelmässä, jollei muuta näytetä. (HE:n 6 mom.)

Silloin kun tavallista tiedoksiantoa ei toimiteta sähköisesti, ~~Tulli antaa päätöksen ja muun asiakirjan tiedoksi kirjeellä. Jollei muuta näytetä,~~ vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä ja muusta asiakirjasta tiedon, jollei muuta näytetä:

1) sen vahvistamispäivänä, jos se on annettu asiakkaalle;

2) kahdeksantena päivänä sen vahvistamispäivästä, jos se on annettu postin kuljetettavaksi. (HE:n 7 mom.)

Tullin päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta tullirikostorjunnan tehtävissä säädetään erikseen. (HE:n 8 mom.)

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Helsingissä 9.6.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Alviina Alametsä vihr
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Juha Hänninen kok
jäsen Christoffer Ingo r
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Hanna Räsänen kesk
jäsen Joakim Vigelius ps
jäsen Juha Viitala sd
jäsen Paula Werning sd
jäsen Ben Zyskowicz kok
varajäsen Henrik Vuornos kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Henri Helo

Vastalause

Perustelut

Hallituksen esityksen tavoitteena on edistää samoja tavoitteita kuin sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskeva yleislainsäädäntö. Edellä mainittua yleissääntelyä sovelletaan myös Tullissa, ottaen kuitenkin huomioon käsittelyssä olevat tullilakiin ehdotetut tullitoiminnan erityispiirteistä aiheutuvat poikkeukset yleislainsäädännöstä.

Kuten edellä mainitun yleislainsäädännön muutosta koskevan mietinnön vastalauseessa (HaVM 1/2026 vp — HE 124/2025 vp) olemme todenneet, myös käsittelyssä olevan esityksen tavoitteet ovat sinänsä kannatettavia. Digitaalinen asiointi helpottaa monien kansalaisten arkea ja tehostaa viranomaistoimintaa.

Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuuden sääntelyssä ei olla kuitenkaan ratkaistu järjestelmään sisäänrakennettua monimutkaisuutta, joka on useimpien käyttäjän näkökulmasta vaikeaselkoinen ja erityisesti haavoittuvien ryhmien näkökulmasta kohtuuton. Osalla kansalaisista digitaidot ovat edelleen rajalliset, ja näiden henkilöryhmien tarpeiden ja oikeusturvan huomioiminen olisi varmistettava aukottomasti viranomaisten palvelujen toteutuksessa - myös Tullin osalta.

Asiantuntijalausunnoissaan valiokunnalle oikeusasiamies ja oikeusministeriö ovat todenneet, että sääntelykokonaisuus monimutkaistuu entisestään, kun yleislainsäädännön lisäksi esityksellä säädetään tullilain erityissääntely. Asiakirjojen tiedoksiantotapa voi sääntelykokonaisuuden seurauksena määräytyä eri tavoin asianosaisen käyttämän asiointikanavan, viestivälityspalvelun käytön, sähköisen yhteystiedon antamisen ja asiakkaan tietylle taholle esittämän ilmoituksen perusteella.

Sääntelykokonaisuuden tulisi olla jokaiselle käyttäjälle ymmärrettävä ja myös digitaidottomat huomioiva.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 9.6.2026

Anna Kontula vas
Alviina Alametsä vihr